

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(Standard Operating Procedure : SOP)

กระบวนการที่ 8

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

(Health Impact Assessment : HIA)

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

โทร. 0 2590 4250, 0 2590 4258 โทรสาร. 0 2590 4260

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(Standard Operating Procedure : SOP)

กระบวนการที่ 8

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

(Health Impact Assessment : HIA)

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

ด้วยท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมดูแลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496, พ.ร.บ. อบต. พ.ศ.2537, พ.ร.บ. เขตปกครองพิเศษ กทม. และพัทยา) กอปรกับได้รับผลจากนโยบายการกระจายอำนาจ ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 กำหนดให้งานสาธารณสุขด้านการส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล การป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อ เป็นภารกิจที่ราชการต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนในการตอบสนองและแก้ไขปัญหาโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจึงมีบทบาทสำคัญทั้งในอำนาจหน้าที่โดยตรง และตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2550

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดีในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ จึงให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นระบบและมีคุณภาพ ดังนั้น กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงได้จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการที่ 8 การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA) เพื่อเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถบริหารจัดการการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้คุณภาพตามมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารราชการของประเทศต่อไป

กรมอนามัย
ตุลาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ SOP	7
ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือ SOP	7
เนื้อหาของคู่มือ SOP	7
กระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA)	8
ภาคผนวก	
- ภาคผนวก ก แนวทางการเขียน Flow Chart	17
- ภาคผนวก ข เงื่อนไขการประเมินกระบวนการ	19
- ภาคผนวก ค สำเนาคำสั่งกรมอนามัย ที่ 776/2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงาน วิชาการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ควบคุมโรค และคุ้มครองผู้บริโภค ของกรมอนามัย คณะที่ 1. คณะทำงานพัฒนาคุณภาพระบบงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	23
คณะผู้จัดทำ	26

วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ SOP

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (SOP) จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน ทราบว่าควรปฏิบัติงานอย่างไร เมื่อใด กับใคร เป็นประโยชน์กับผู้บริหารในการติดตามงานได้ทุกขั้นตอน ลดความผิดพลาดในการทำงาน นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรม เป็นสื่อในการประสานงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือ SOP

1. ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้คู่มือ SOP นี้ จะไม่เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน เกิดความเข้าใจและช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน ได้งานที่มีคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นการลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน ลดข้อผิดพลาดจากการทำงาน ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีระบบ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน
2. เป็นคู่มือช่วยในการเรียนรู้การทำงานของผู้ที่เริ่มปฏิบัติงานใหม่ให้สามารถเริ่มปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยลดเวลาในการสอนงาน บุคลากรของหน่วยงานสามารถทำงานแทนกันได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ได้เรียนรู้งานซึ่งกันและกัน ช่วยในการออกแบบระบบงานใหม่และปรับปรุงงาน เป็นต้น

เนื้อหาของคู่มือ SOP

แต่ละกระบวนการประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ เป็นการบอกถึงสิ่งที่ต้องการจากการปฏิบัติตาม SOP นั้นๆ
2. ขอบเขตของงาน เป็นการระบุว่า SOP ที่ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น ครอบคลุมสิ่งใดบ้าง
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ ระบุหน่วยงาน/ตำแหน่งบุคคลที่นำ SOP ไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
4. เอกสารอ้างอิง ระบุชื่อและหมายเลขเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ SOP
5. แผนภูมิการทำงาน เป็นการแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยย่อ เพื่อให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร
6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นการบรรยายรายละเอียดของการทำงานตามแผนภูมิ
7. คำนิยาม เป็นการอธิบายความหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
8. แบบฟอร์ม/เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นการระบุชื่อและหมายเลขของแบบฟอร์มที่ใช้ในการบันทึกการปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่างๆ

มาตรฐานการปฏิบัติงาน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ	ลำดับกระบวนการที่ 8
	การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA)	แก้ไขครั้งที่ 1 : กันยายน 2557
	ผู้จัดทำ	วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2557
	กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัย	จำนวนหน้า : 5 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้หลักของการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ Health Impact Assessment : (HIA) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานของหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานเพื่อจัดการปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบาย โครงการ กิจกรรมและกิจกรรม โดยการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดผู้รับผิดชอบ แล้วดำเนินการตามกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการกลั่นกรองเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาในการทำ HIA ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตการศึกษา ขั้นตอนการประเมินผลกระทบ (การรวบรวมวิเคราะห์ เพื่อคาดการณ์ผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้น และกำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบ ที่อาจเกิดจากนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมและกิจกรรมฯ) ขั้นตอนการจัดทำข้อเสนอมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบ นำเสนอต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อให้มีการนำไปใช้ และขั้นตอนการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. เอกสารอ้างอิง

- 4.1 คู่มือแนวทางการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ในระดับท้องถิ่น
- 4.2 คู่มือแนวทางการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ระดับโครงการ
- 4.3 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550
- 4.4 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
- 4.5 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548
- 4.6 Health Impact Assessment: International Best Practice Principles (International Association for Impact Assessment: IAIA, 2006)
- 4.7 WHO definition of Health: International Health Conference, New York, 1946.

5. แผนภูมิทำงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1.		7 วัน	<p>มีการกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินงาน HIA ในรูปคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลเป็นผู้รับผิดชอบหลัก โดยผู้รับผิดชอบอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบ หรือมีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินงาน HIA - มีผู้รับผิดชอบ อย่างน้อย 1 คน มีความรู้ทางด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (เคยได้รับความรู้ หรือผ่านการอบรมเรื่อง HIA หรือเคยมีประสบการณ์การทำ HIA มาก่อน) 	ผู้บริหาร ท้องถิ่น
2.		20 – 30 วัน	<p>ทบทวนข้อมูลและรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล ต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาที่เกิดจากนโยบาย กิจกรรม กิจการ ที่ต้องการทำการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ - พิจารณาผลกระทบเบื้องต้นที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากนโยบาย กิจกรรม กิจการดังกล่าว - วิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นเพื่อระบุเหตุผลหรือความจำเป็นที่ต้องทำ HIA โดยพิจารณาความเป็นไปได้ที่ผลจากการทำ HIA จะทำให้เกิดการแก้ไข ปัญหา การตัดสินใจในระดับนโยบายของท้องถิ่น หรือการดำเนินกิจกรรม/โครงการป้องกันแก้ไขปัญหา 	<p>มีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำเอกสารแสดงข้อมูลดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลรายละเอียดของนโยบาย กิจกรรม กิจการ - สถานการณ์และประเด็นผลกระทบจากนโยบาย กิจกรรม กิจการดังกล่าว - เหตุผลที่ทำ HIA 	คณะทำงาน/ ทีมงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
3.		20 – 30 วัน	พิจารณาผลจากการ กลั่นกรอง แล้วจึงกำหนด ขอบเขตการศึกษาด้วยการ มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยขอบเขตการศึกษา ประกอบด้วย ประเด็นที่จะ ทำการศึกษา กลุ่มประชากร ศึกษา พื้นที่ศึกษา ระยะเวลาในการศึกษา วิธีการและเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการ และเครื่องมือในการ ประเมินผลกระทบ ต่อสุขภาพ และผู้รับผิดชอบ	<ul style="list-style-type: none"> - มีเอกสารสรุปรายงาน การประชุมหรือสรุป ประเด็นจากการมี ส่วนร่วมฯ พร้อมภาพถ่าย แสดงการมีส่วนร่วม ของประชาชน - มีขอบเขตการศึกษา และ แผนการดำเนินงาน ในขั้นตอนต่อไป 	คณะกรรมการ/ ทีมงาน
4.		45 – 60 วัน	เก็บรวบรวมข้อมูลตาม ขอบเขตการศึกษา โดยใช้ แบบประเมินความเสี่ยง ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (Checklist) หรือเก็บข้อมูล เชิงปริมาณ (ตรวจวัด คุณภาพสิ่งแวดล้อม) และ/ หรือ เชิงคุณภาพ (แบบสอบถาม/สนทนา กลุ่มย่อย) จากนั้น วิเคราะห์ ข้อมูล และสรุปประเด็น ผลกระทบจากปัญหา ที่เกิดขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามหรือ เครื่องมืออื่นๆ - ได้ข้อมูลการประเมิน ผลกระทบที่ชี้ให้เห็นถึง ขนาดและความรุนแรง ของปัญหา 	คณะกรรมการ/ ทีมงาน
5.		20 - 30 วัน	พิจารณาประเด็นปัญหา ผลกระทบเพื่อจัดทำข้อเสนอ มาตรการในการป้องกันและ ลดผลกระทบ จากนั้นจัดเวที นำเสนอผลการวิเคราะห์ สรุปข้อมูล และข้อเสนอ มาตรการป้องกันผลกระทบ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น เพื่อเพิ่มเติมมาตรการ ให้เหมาะสม	ได้มาตรการในการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบ	คณะกรรมการ/ ทีมงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
6.		30 - 45 วัน	เสนอรายงานผลการดำเนินงานและข้อเสนอมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบ ต่อผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ	มีการนำมาตรการและข้อเสนอแนะไปใช้ในการจัดทำนโยบาย แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม หรือร่างข้อกำหนดท้องถิ่น	- ผู้บริหารท้องถิ่น - คณะทำงาน/ทีมงาน
7.		-	ติดตามการดำเนินงานตามโครงการหรือแผนงาน แก้ไขปัญหา	มีแผนการดำเนินงานติดตามตรวจสอบและประเมินผล และจัดทำรายงานการติดตามประเมินผล	คณะทำงาน/ทีมงาน

6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

กรณีที่ยังคงมีผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพ (HIA) ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม หรือการดำเนินกิจกรรมด้านการวางแผนพัฒนา ให้ได้มาซึ่งข้อมูล/องค์ความรู้ ผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชน เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น มีขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ดังนี้

6.1 กำหนดผู้รับผิดชอบ

ผู้บริหารท้องถิ่น กำหนดผู้รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในรูปแบบ คณะทำงาน/บุคคลผู้ได้รับมอบหมาย และผู้รับผิดชอบต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ โดยผู้รับผิดชอบต้องมีประกาศนียบัตรหรือหลักฐานที่แสดงว่าได้ผ่านการอบรมด้าน HIA หรือหากผู้รับผิดชอบเคยมีประสบการณ์ทำงาน HIA มาก่อน ให้แสดงรายงานผลการดำเนินงาน หรือเอกสารการแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน HIA

6.2 การกลั่นกรองเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาในการทำ HIA

- คณะทำงานหรือทีมงานที่ได้รับมอบหมาย ทำการทบทวนข้อมูลสถานการณ์ปัญหา ที่เกิดจากนโยบาย กิจกรรม กิจกรรม ที่ต้องการทำการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ แล้วพิจารณาผลกระทบเบื้องต้นที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากนโยบาย กิจกรรม กิจกรรมดังกล่าว

- วิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น เพื่อระบุเหตุผลหรือความจำเป็นที่ต้องทำ HIA โดยพิจารณาความเป็นไปได้ที่ผลจากการทำ HIA จะทำให้เกิดการแก้ไขปัญหา การตัดสินใจในระดับนโยบายของท้องถิ่น หรือการดำเนินกิจกรรม/โครงการป้องกันแก้ไขปัญหา

6.3 กำหนดขอบเขต

พิจารณาผลจากการกลั่นกรอง แล้วจึงกำหนดขอบเขตการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการกำหนดขอบเขตการศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

1) คณะทำงานหรือทีมงานที่ได้รับมอบหมาย ทำการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียที่ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดขอบเขตการศึกษา

2) คณะทำงานฯ จัดทำร่างขอบเขตการศึกษา โดยพิจารณาข้อมูลจากขั้นตอนการกลั่นกรองมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

- ทีมงานจัดทำร่างขอบเขตการศึกษา ด้วยวิธีประชุมปรึกษาหารือภายในคณะทำงานฯ หรือเชิญผู้มีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูล/แนวทางการประเมินผลกระทบ/ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน และร่วมกำหนดร่างขอบเขตการศึกษา
- ร่างขอบเขตการศึกษา ควรประกอบด้วย ประเด็นที่จะทำการศึกษา กลุ่มประชากรศึกษา พื้นที่ศึกษา ระยะเวลาในการศึกษา วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ

3) จัดประชุมผู้มีส่วนได้เสีย องค์กรประชุม ไม่น้อยกว่า 5 คน ควรประกอบด้วย เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ผู้ประกอบการ ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง ผู้รู้ ผู้นำชุมชน และแกนนำชุมชนเพื่อนำเสนอเหตุผลความจำเป็นของการดำเนินงาน ข้อมูลผลกระทบในเบื้องต้น และนำเสนอร่างขอบเขตการศึกษา รวมถึงรับฟังความคิดเห็นของชุมชนในส่วนที่เป็นข้อกังวลและข้อห่วงใยเพิ่มเติม

4) ผลที่ได้จากการกำหนดขอบเขตการศึกษา จะได้มาซึ่งกรอบหรือขอบเขตของการดำเนินงานในขั้นตอนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพต่อไป ประกอบด้วย 1) ประเด็นที่จะทำการศึกษา 2) กลุ่มประชากรศึกษา 3) พื้นที่ศึกษา 4) ระยะเวลาในการศึกษา 5) วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 6) วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ 7) ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ และ 8) แผนการดำเนินการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

6.4 การประเมินผลกระทบ (การรวบรวมและวิเคราะห์)

เป็นขั้นตอนการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตการศึกษาเพื่อคาดการณ์/ระบุผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางบวกและทางลบที่เกิดขึ้น อธิบายลักษณะของผลกระทบ (ทางกาย ทางจิต ทางสังคม) ขนาดและความรุนแรงของผลกระทบ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อนำมาจัดทำมาตรการป้องกันและลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ/กิจการ นั้นๆ เก็บรวบรวมข้อมูลผลกระทบ โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (แบบตรวจรายการ: Checklist) หรือเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสอบถาม/การสนทนากลุ่มย่อย หรือเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ต้องมีการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ เช่น การตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองหรือสารอินทรีย์ระเหยในอากาศ การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ เป็นต้น อปท. สามารถขอรับการสนับสนุนในการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์อนามัย สถาบันการศึกษา เป็นต้น อีกทั้ง สามารถขอคำแนะนำต่อการวิเคราะห์ข้อมูล และการประเมิน และระบุขนาดความรุนแรงของผลกระทบต่อสุขภาพ ได้จากหน่วยงานข้างต้น หรือภาคีเครือข่ายด้านวิชาการอื่นที่เคยทำงานร่วมกัน

6.5 การจัดทำข้อเสนอมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบ

การจัดทำข้อเสนอแนะ เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่ขั้นตอน การกลั่นกรอง การกำหนดขอบเขต การประเมินผลกระทบ ซึ่งควรมีการดำเนินงาน ดังนี้

1) จัดทำข้อเสนอมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบ ซึ่งควรประกอบด้วย ข้อมูลการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางลบและทางบวก และเสนอมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อใช้ในการปรับปรุงนโยบาย/กิจกรรม ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา

2) จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้รับผิดชอบนโยบาย แผนงาน โครงการนั้นๆ นักวิชาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบ ทั้งกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางลบ และกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางบวก เพื่อให้ข้อเสนอมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพ รวมทั้งแก้ไขปัญหาในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด

3) รวบรวมข้อคิดเห็นจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ นำมาปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงาน และข้อเสนอมาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ ให้มีความสมบูรณ์และครอบคลุมมากที่สุด

6.6 การนำไปใช้ (ใช้ในประกอบการพัฒนานโยบาย/แผนงาน/โครงการ หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น)

เมื่อรายงานข้อเสนอ มีความสมบูรณ์แล้ว ควรนำเสนอผู้บริหารของท้องถิ่นหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการแก้ไขปัญหา เช่น การจัดทำโครงการ แผนงานหรือกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาตามมาตรการที่กำหนดไว้ หรือใช้เป็นข้อมูลประกอบการร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ต่อไป

6.7 การติดตามตรวจสอบและประเมินผล

หลังจากที่มีการกำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินงานตามมาตรการติดตามตรวจสอบที่ระบุไว้ โดยควรมีการจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบและประเมินผล รวมทั้งการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลด้วย ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามาตรการที่กำหนดให้ ผู้เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการนั้น ได้มีการดำเนินการจริงและเกิดการแก้ไขปัญหาได้จริงหรือไม่ นอกจากนี้ผลของการติดตามอาจใช้เพื่อปรับปรุงมาตรการให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น/หรือในทางกลับกันอาจกำหนดให้มีความเข้มงวดมากขึ้น เพื่อให้เกิดการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เหมาะสมต่อไป

7. คำนิยาม

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA) หมายถึง กระบวนการวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ที่ใช้เพื่อการคาดการณ์ถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบาย แผน แผนงาน หรือโครงการที่มีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และการกระจายของผลกระทบในกลุ่มประชากร และการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจะกำหนดถึงกิจกรรมที่เหมาะสมในการจัดการผลกระทบเหล่านั้น (IAIA, 2006)

สุขภาพ หมายถึง สภาวะที่สมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข และมีได้หมายความว่าเฉพาะเพียงแต่การปราศจากโรคและทุพพลภาพเท่านั้น (WHO, 1946)

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง ผู้ซึ่งอาจได้รับความเดือดร้อนหรือความเสียหายโดยตรงจากการดำเนินงานตามโครงการของรัฐ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2548) ในคู่มือนี้ให้หมายความรวมถึง กลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์ กลุ่มผู้เสียประโยชน์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานอนุมัติ อนุญาต หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน และประชาชน

นโยบาย/กิจกรรม หมายถึง นโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมด้านการวางแผนพัฒนา และประเด็นทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชน ควรทำการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ เพื่อประกอบการตัดสินใจและการป้องกันผลกระทบทางลบต่อสุขภาพของประชาชน โดยการริเริ่มจากหน่วยงานเจ้าของนโยบาย/กิจกรรม/โครงการ หรือโดยการขอใช้สิทธิจากบุคคลและคณะบุคคลตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เพื่อสนับสนุนให้เกิดการตัดสินใจที่จะเป็นผลดีต่อสุขภาพของประชาชน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แนวทางการเขียน Flow chart

แนวทางการเขียน Flow Chart

Flow Chart คืออะไร

การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในการเขียนแผนผังการทำงานเพื่อให้เห็นถึงลักษณะและความสัมพันธ์ก่อนหลังของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการทำงาน

ประโยชน์ของ Flow Chart

1. ช่วยให้เข้าใจกระบวนการทำงานง่ายขึ้น
2. เป็นเครื่องมือสำหรับการฝึกอบรมพนักงาน
3. ช่วยให้เห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
4. สะดวกในการนำไปเขียนเป็นระเบียบปฏิบัติ คู่มือการปฏิบัติงาน หรือวิธีการปฏิบัติงานในลำดับต่อไป

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียนแผนภูมิการทำงาน (Flow Chart)

เริ่มต้น / สิ้นสุด

กิจกรรม / การดำเนินงาน

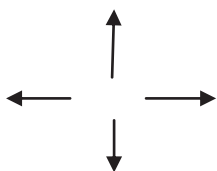
การตัดสินใจ

การจัดเก็บ

เชื่อมต่อไปกระบวนการอื่น

แสดงทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน

ภาคผนวก ข

เงื่อนไขการประเมินกระบวนการ

เงื่อนไขการประเมินกระบวนการที่ 8 การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA)

การประเมินกระบวนการที่ 8 การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA) ให้มีผลการดำเนินงานตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อกำหนดเงื่อนไขการ “ผ่าน” เกณฑ์กระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

ผ่าน	มีการดำเนินงานตามแผนภูมิการทำงาน คิดเป็น 60 คะแนนขึ้นไป
ไม่ผ่าน	ไม่สามารถดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนด

ตารางที่ 2 แสดงการแจกแจงคะแนนของกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความที่เป็นจริง ในช่อง “แนวทางการพิจารณา (A)” และระบุคะแนนที่ได้ ในช่อง “คะแนนที่ได้ (B)” โดยพิจารณาให้คะแนนตาม “หลักฐาน” ที่ปรากฏ กรณีไม่มีการดำเนินการตามแนวทางการพิจารณาดังกล่าว ให้ระบุคะแนนที่ได้ เป็น “0”

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้ (B)	หลักฐาน
1.		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	10		- เอกสารการมอบหมายผู้รับผิดชอบหรือคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ การดำเนินงาน HIA หรือโครงสร้างการแบ่งงาน (5 คะแนน) - ผู้รับผิดชอบอย่างน้อย 1 ท่าน มีความรู้ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (เคยได้รับความรู้ หรือผ่านการอบรม เรื่อง HIA โดยแสดงใบประกาศนียบัตร หรือทะเบียนรายชื่อผู้เข้าร่วมอบรม หรือหนังสือเชิญและใบตอบรับการเข้าร่วมอบรม หรือเคยมีประสบการณ์การทำ HIA มาก่อน แสดงเอกสารผลการดำเนินงาน HIA หรือเอกสารการแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน HIA) (5 คะแนน)
2.		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	5		ข้อมูลสถานการณ์และประเด็นผลกระทบจากนโยบาย กิจกรรม และกิจกรรมที่จะทำการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และเหตุผลที่ต้องทำ HIA (5 คะแนน)

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้ (B)	หลักฐาน
3.		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	15		1. เอกสารสรุปรายงานการประชุมหรือสรุปประเด็นขอบเขตการศึกษาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และภาพถ่ายแสดงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยขอบเขตการศึกษาที่ประกอบด้วยประเด็นที่จะทำการศึกษา กลุ่มประชากรศึกษา พื้นที่ศึกษา ระยะเวลาในการศึกษา วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และผู้รับผิดชอบ (10 คะแนน) 2. แผนการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (5 คะแนน)
4.		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	20		1. เอกสารการเก็บรวบรวมข้อมูลผลกระทบ โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (Checklist) หรือเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (ผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม) และ/หรือเชิงคุณภาพ (แบบสอบถาม/สนทนากลุ่มย่อย) หรือเครื่องมืออื่นๆ (10 คะแนน) 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปประเด็นผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้น (10 คะแนน)
5.		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	10		เอกสารสรุปรายงานการประชุมหรือประเด็นจากการมีส่วนร่วมฯ ซึ่งต้องมีข้อมูลผลการประเมินที่บอกถึงประเด็นผลกระทบ และมาตรการฯ ต่อผลกระทบนั้นๆ และภาพถ่ายของการจัดเวทีฯ (10 คะแนน)

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้ (B)	หลักฐาน
6.		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	30		1. เอกสารข้อเสนอต่อการจัดการ ปัญหาและหลักฐานที่แสดงว่า มีการเสนอต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ (10 คะแนน) 2. โครงการ/แผนกิจกรรม/แผน การดำเนินงานแก้ไขปัญหา/ หรือ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินนโยบาย กิจกรรม กิจการ/ หรือ ร่างข้อกำหนดท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข (20 คะแนน)
7.		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	10		1. แผนการดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล (5 คะแนน) 2. รายงานการติดตามประเมินผล (5 คะแนน)
คะแนนรวม			100		

ภาคผนวก ค

สำเนาคำสั่งกรมอนามัย ที่ 776/2557

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ควบคุมโรค และคุ้มครองผู้บริโภค ของกรมอนามัย

คณะที่ 1. คณะทำงานพัฒนาคุณภาพระบบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำเนา
คำสั่งกรมอนามัย
ที่ 776/2557

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
ควบคุมโรค และคุ้มครองผู้บริโภค ของกรมอนามัย

เนื่องจาก กรมอนามัย ได้รับมอบหมายให้เป็น Program Manager ของแผนบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และมีการบูรณาการในแผนควบคุมโรค รวมทั้งแผนคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีบทบาทในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน พัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย พัฒนามาตรฐานงาน องค์ความรู้ เทคโนโลยี และต้นแบบการดำเนินงาน พัฒนาบุคลากร พัฒนาระบบเฝ้าระวัง การสื่อสารสาธารณะ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และติดตามประเมินผล รวมถึงการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว และการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเกิดการบูรณาการ และสามารถสนับสนุนการดำเนินงานของเขตบริการสุขภาพ และการดำเนินงานของหน่วยงานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายการดำเนินงานของทั้ง 3 แผนข้างต้น กรมอนามัยจึงแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ต่างๆ ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพระบบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 องค์ประกอบ

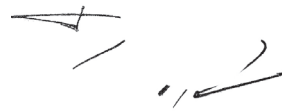
1. นางนันทกา	หนูเทพ	ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	ประธาน
2. นายชัยเลิศ	กิ่งแก้วเจริญชัย	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	รองประธานคนที่ 1
3. นางสุนทรีย์	รักษามั่นคง	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	รองประธานคนที่ 2
4. นางทิพยา	เพื่อนพิภพ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
5. นางพิมพ์พรรณ	จันทร์แก้ว	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
6. นายสมศักดิ์	ศิริวนารังสรรค์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
7. นางศรีอรุณ	สุขเจริญ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
8. นายประโชติ	กราบกราน	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
9. น.ส.ชไมพร	เป็นสุข	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
10. น.ส.อินทิรา	สุภาพีษฐ์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
11. นายธนชีพ	พีระธรณิศร์	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
12. น.ส.นัยนา	หาญวโรดม	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
13. น.ส.ฐิติพร	วีรธีรภิญโญ	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
14. นางสุกานดา	พัตพาดิ	กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	คณะกรรมการ
15. น.ส.ปิยมาภรณ์	ดวงมนตรี	กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	คณะกรรมการ
16. น.ส.วิภา	รุจิจนากุล	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	คณะกรรมการ
17. น.ส.พาสนา	ชมกลิ่น	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการและเลขานุการ
18. น.ส.นวรรตน์	อภิชัยนันท์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
19. น.ส.สุภาวดี	จันทมุด	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
20. น.ส.ปาริชาติ	สร้อยสูงเนิน	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

1.2 อำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อปท.
2. ส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการให้หน่วยงานระดับพื้นที่ ในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อปท.
3. พัฒนาระบบการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อปท.
4. ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อปท.
5. รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหาร
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2557

(นายพิชญ์ แสนประเสริฐ)

ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
ปฏิบัติหน้าที่รองอธิบดีกรมอนามัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมอนามัย

ที่ปรึกษา

1. นพ.พรเทพ ศิริวนารังสรรค์ อธิบดีกรมอนามัย
2. นพ.ณัฐพร วงษ์ศุทธิภากร รองอธิบดีกรมอนามัย
3. นพ.ณรงค์ สายวงศ์ รองอธิบดีกรมอนามัย
4. นายพิชณู แสนประเสริฐ รองอธิบดีกรมอนามัย
5. นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
6. นางปรียะดา โชควิญญู ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
7. นางนันทกา หनुเทพ รักษาการผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
8. นางสาวสิริวรรณ จันทนกุลกะ ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
9. นายสมชาย ตู่แก้ว ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
10. นางสาวนพเก้า พรหมมี ผู้อำนวยการศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย

คณะผู้จัดทำ

ส่วนพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัย

บรรณาธิการ

กลุ่มพัฒนาคุณภาพระบบงานอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

1. นางสุนทรีย์ รักษามั่นคง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
2. นางสาวนวรรตน์ อภิชัยนันท์ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
3. นางสาวประภัสสร ขจร นักวิชาการสาธารณสุข